

šolstva ponujala med seboj povezano in prepleteno humanistično in naravoslovno izobraževanje, življenjsko uporabnost ter osebno vrednotenje znanja. Reforme zato temeljijo na notranji individualizaciji in diferenciaciji poučevanja, učni smotri pa naj bi bili čim bolj usmerjeni k optimalnemu razvoju posameznika. Šolo naj bi približali zmogljivosti povprečnih otrok in s tem povečali funkcionalno pismenost prebivalstva. Šolstvo naj bi postalo tudi bolj fleksibilno, upoštevalo naj bi več vzporednih poti za doseganje določenega cilja ter naj bi bilo bolj življenjsko, povezano z okoljem. V ospredju naj bodo permissivni učni pristopi, ki izhajajo iz otrokovih pravic in naj služijo interesom otrok. Te usmeritve se v praksi realizirajo v krčenju »preobsežnih« učnih programov, povezovanju in prepletanju učnih snovi posameznih predmetov ter temeljijo na »življenjskosti znanja« v nasprotju z znanstveno abstrakcijo storilnostno naravnane šole. Za doseganje teh usmeritev je potrebno pripraviti tudi učitelje, ki si morajo pridobiti »ustrezno pedagoško razgledanost in širino«, da bodo znali poučevati kreativno, dialoško ter usmerjati učence v problemsko zasnovano učenje in k bolj demokratičnim oblikam dela, npr. k »timskeemu« delu. Te cilje se lahko dosega, tako Bergantova, le s permissivnimi učnimi pristopi, ko učitelji zmorejo učence motivirati za samostojno učenje na podlagi njihovega zanimanja in veselja do dela, ki temelji na njihovih interesih, ne pa na strahu pred slabimi ocenami in neuspehom (Bergant, 1994: 164–168).

Poleg sistemskih sprememb so ključne tudi spremembe didaktičnih načel pouka, ki naj bi omogočile doseganje zakonsko predpisanih ciljev demokratične in pluralne edukacije ter navajale otroke na življenje v pluralni sodobni družbi. Pomembno težo v sodobni šoli naj bi imelo usposabljanje učencev za »vseživljenjsko učenje« s poudarkom na uporabi znanj za reševanje konkretnih življenjskih problemov v novih situacijah, za kar je potrebno spremeniti koncept poučevanja. Poudarjen je prehod iz »pasivnega« in »statičnega« učenja, ko učenec domnevno le spremlja učiteljevo frontalno razlago, k »aktivnemu«, »dinamičnemu«, »izkušenjskemu« učenju. Tak način naj bi postopoma vodil učence od konkretnih izkušenj do abstraktnega razmišljanja in povezovanja znanj. Učitelj naj bi učence v skladu z demokratizacijo učenja navajal na medsebojno sodelovanje in timsko delo, saj jim soočanje v socialnih interakcijah omogoča konfrontacijo različnih stališč in širši vpogled v drugačno razmišljanje. Zato je potrebno segati po drugačnih oblikah dela, kot so: skupinsko delo, sodelovalno učenje, delo v parih, skupinske diskusije, razgovori idr. Vse večjo težo tako dobivajo t. i. »procesna znanja«, ki so naravnana k iskanju novih poti in strategij pri reševanju pro-